

Keskusteluaiheita - Discussion papers

No: 473

Juhapekka Suutarinen

TYÖN HINTA

Autoalan työvoimakustannukset 1992 - 1994

27.01.1994

Suutarinen, Juhapekka, Työn hinta. Autoalan työvoimakustannukset 1992–1994. Helsinki: ETLA, Elinkeinoelämän tutkimuslaitos, The Research Institute of the Finnish Economy, 1994, 46 s. (Keskusteluaiheita, Discussion Papers, ISSN 0781–6847; no 473).

Tiivistelmä: Tutkimusraportissa tarkastellaan autoalan yritysten työvoimakustannuksia vuonna 1992. Välillisten työvoimakustannusten osuus tehdyn työajan palkoista oli alalla 63 prosenttia. Tutkimusaineistona on käytetty yrityksiltä kysytyjä palkka- ja työvoimakustannustietoja. Yritykset valittiin Autoalan Työnantajaliiton jäsenrekisteristä. Tiedusteluun vastasi 14 yritystä, jotka kattoivat 54 prosenttia otoksen henkilöstömäärästä. Tutkimusraportti sisältää myös vuosia 1993 ja 1994 koskevan arvion työvoimakustannusrakenteesta. Tutkimusraportti on osa vuoden 1992 työvoimakustannustutkimusta, jonka pääraportti "Työn hinta. Yritysten työvoimakustannukset 1992–1994" on julkaistu ETLAn sarjassa B:88.

SISÄLLYSLUETTELO

1. Johdanto	1
2. Aineisto	4
3. Työvoimakustannuserät	5
4. Tulokset ja kehitysarviot	7
Taulukot ja kuviot	9

Tunnusluvut 1992

Työvoimakustannusten taso 1992

Työvoimakustannusten rakenne 1992

Työvoimakustannusten rakenne 1992 – 1994 (arvio)

Liitteet

1. JOHDANTO

Tämä autoalan työvoimakustannuksia käsittelevä katsaus on osa vuoden 1992 työvoimakustannustutkimusta. Tutkimuksen pääraportti "Työn hinta. Yritysten työvoimakustannukset 1992–1994" on julkaistu ETLAn sarjassa B:88 (Saukko–nen, 1994).

Elinkeinoelämän Tutkimuslaitoksessa ja sen edeltäjässä Taloudellisessa Tutkimuskeskuksessa on selvitetty teollisuuden työvoimakustannusten kehitystä jo vuodesta 1946 alkaen. Tutkimuksia on tehty keskimäärin neljän vuoden välein.

Vuotta 1992 koskeva tutkimus kattaa ensimmäisen kerran lähes koko yksityisen sektorin. Mukana ovat autoalan ohella teollisuus, talonrakennusala, tukkukauppa, vähittäiskauppa, majoitus- ja ravitsemisala sekä vakuutus- ja pankkialat. Tutkimusaineiston laajuuden takia tutkimukseen liittyy yksitoista erillistä toimialakohtaista katsausta. Tässä katsauksessa tarkastellaan autoalan yrityksiä.

Tutkimuksen pääraportti ja toimialakatsaukset täydentävät toisiaan siten, että raportissa on julkaistu tutkimuksen keskeiset tulokset ja analyysit ja katsauksissa yksittäisiä toimialoja koskevat yksityiskohtaiset tulokset. Samoin raportissa on kuvattu eri työvoimakustannuserät perusteellisesti ja esitetty saaduista tuloksista vertailulaskelmia, joilla on pyritty parantamaan eri alojen tulosten vertailukelpoisuutta. Toimialakatsauksissa on kustannuseriä kuvattu tarkemmin, mikäli toimiala poikkeaa kustannuserän suhteen merkittävästi muista toimialoista.

Työvoimakustannuksilla tarkoitetaan yleisesti ottaen työvoiman käytöstä eli työn teettämisestä yritykselle aiheutuneita kustannuksia. Kun yritys käyttää tuotannon tekijänä työtä eli työvoimaa, aiheutuu siitä kustannuksia: "juoksevia" palkkoja, vuosilomapalkkoja, erilaisia sosiaalimaksuja ja vakuutusmaksuja. Yritys ei maksa korvausta ainoastaan tehdystä työstä tai työssäoloajasta, vaan myös tietyistä poissaoloista. Samoin yritys joutuu rahoittamaan työhön sidottua sosiaaliturvaa, mm. eläke- ja työttömyysturvaa. Työvoimakustannusten jaottelua ja käsitteitä on kuvattu taulukossa A.

Työvoimakustannukset voidaan jakaa neljään pääryhmään. **Tehdyn työajan palkkoihin** luetaan välittömän työsuorituksen ja toteutuneen työssäolon perusteella maksetut palkat. **Muun kuin tehdyn työajan palkkoihin** kuuluvat vuosilomapalkat ja lomaltapaluurahat, vapaapäiväpalkat, sairaus- ja äitiysajan palkat sekä muut välilliset palkat. **Sosiaalivakuutusmaksuihin** luetaan työeläkemaksut ja sosiaaliturvamaksu sekä työttömyys-, tapaturma-, ryhmähenkivakuutusmaksut. **Yrityskohtaisia työvoimakustannuksia** ovat mm. työterveyshuoltoon, työpaikkaruokailuun ja koulutukseen liittyvät kustannukset.

Taulukko A. Työvoimakustannusten rakenne

Pääryhmät	Alaryhmät	Kustannuserät
Välittömät palkat eli tehdyn työajan palkat	Tehdyn työajan palkat	Tehdyltä työajalta maksetut rahapalkat Tulospalkkiot
Välilliset palkat eli muun kuin tehdyn työajan palkat	Vuosilomiin liittyvät kustannukset Vapaapäiväpalkat Sairaus-, tapaturma- ja äitiysajan palkat Muut palkat	Vuosilomapalkat ja -korvaukset Lomaraha ja lomaltapaluuraha Työajan lyhentämisen kustannukset Arkipyhäkorvaukset Muut vapaapäiväpalkat Koulutusajan palkat Palvelusvuosikorvaukset Muut palkkaerät
Sosiaalivakuutusmaksut	Eläkemaksut Sosiaaliturvamaksu Työttömyysvakuutusmaksu Tapaturmavakuutusmaksu Muut vakuutusmaksut	Lakisääteiset työeläkemaksut Vapaaehtoiset eläkemaksut Kansaneläkemaksu Sairausvakuutusmaksu (Lapsilisämaksu) Ryhmähenkivakuutusmaksu Muut vakuutusmaksut
Yrityskohtaiset työvoimakustannukset		Työterveyshuolto Työpaikkaruokailu Työpaikkakuljetukset ja autoedut Työvaatteet Asumisen tukeminen Koulutus Muut henkilöstöetuudet

Muun kuin tehdyn työajan palkat, sosiaalivakuutusmaksut ja yrityskohtaiset työvoimakustannukset muodostavat yhdessä **välilliset työvoimakustannukset**. Tehdyn ja muun kuin tehdyn työajan palkoista muodostuvat **kokonaispalkat**.

Tiedustelussa työvoimakustannustiedot tuli ilmoittaa maksuperiaatteen mukaan eli vuonna 1992 toteutuneiden ja maksettujen kustannusten mukaan. Kustannukset tuli ilmoittaa nettomääräisinä, jolloin yrityksen saamat maksunpalautukset, hyvitykset yms. on vähennetty bruttomenoista.

Työvoimakustannustutkimuksen perustavoitteena oli selvittää yritysten työvoimakustannusten taso ja rakenne. **Työvoimakustannusten tasoa** kuvattiin seuraavilla mittareilla:

1. Työvoimakustannukset tehtyä työtuntia kohti.
2. Työvoimakustannukset palkansaajaa kohti vuodessa.

Työvoimakustannusten rakennetta kuvattiin seuraavilla mittareilla:

3. Välilliset työvoimakustannukset suhteessa tehdyn työajan palkkoihin.
4. Välilliset työvoimakustannukset suhteessa kokonaispalkkoihin.
5. Eri kustannuserät prosentteina kokonaistyövoimakustannuksista.

Työvoimakustannusten suhteellista merkitystä yrityksen liiketoiminnan kannalta kuvattiin seuraavilla mittareilla:

6. Työvoimakustannusten osuus liikevaihdosta.
7. Työvoimakustannusten osuus jalostusarvosta.

Ensimmäinen mittari kuvaa tehdyn työtunnin hintaa eli työpanoksen toteutunutta hintaa. Toinen mittari kuvaa vuosityöpanoksen hintaa. Tässä tutkimuksessa mittari on kuitenkin sikäli epätarkka, että siinä ei ole voitu ottaa huomioon vain koko vuoden työsuhteessa olleita, joille mittari parhaiten soveltuu.

Työvoimakustannusten rakenteen mittarit kuvaavat työvoimakustannusten koostumusta kolmella eri tavalla. Koska kullakin laskentatavalla on oma käytönsä, esitetään tässä tutkimuksessa tuloksia kaikilla kolmella mittarilla.

Työvoimakustannusten suhteellista merkitystä kuvaavista mittareista etenkin työvoimakustannusten osuus jalostusarvosta on tärkeä yrityksen kannattavuuden kuvaaja.

2. AINEISTO

Tutkimuksen **perusaineistona** käytettiin tutkimuksen toimeksiantajien hallinnollisia jäsenrekistereitä. Autoalan yritykset valittiin tutkimukseen Autoalan Työntantajaliiton ATL:n jäsenrekisteristä.

Otantahetkellä tammikuussa 1993 oli jäsenrekisterissä 332 autoalan yritystä, joiden palveluksessa oli 12 500 henkilöä. Otokseen valittiin toimialalta 50 suurinta yritystä henkilömäärällä mitattuna.

Näiden 50 yrityksen palveluksessa oli 8 300 henkilöä eli 67 prosenttia perusjoukon henkilömäärästä. Tiedusteluun vastasi 14 yritystä, joiden palveluksessa oli 4 400 henkilöä eli 54 prosenttia otosyritysten henkilömäärästä. Tulos on tyydyttävä, vaikka kattavuus onkin palvelualojen alhaisin. Kaikkien palvelualojen vastausprosentti oli yritysten henkilömäärällä mitattuna 59. Henkilömäärällä mitattua kattavuutta voidaan pitää hyvänä, kun otetaan huomioon, että palvelualojen yrityksillä ei vielä ole vastausperinteitä verrattuna tämänkaltaisiin tiedusteluihin tottuneisiin teollisuusyrityksiin.

Taulukossa B on kuvattu autoalan yritysten jakaantuminen tutkimuksessa.

Taulukko B. Autoalan yritykset tutkimuksessa

	Yrityksen henkilömäärä				Yhteensä
	Alle 20	20–99	100–499	Yli 500	
Yritysten määrä perusjoukossa	195	117	16	4	332
Yritysten määrä tutkimuksessa (otos)	–	30	16	4	50
Vastanneiden yritysten määrä	–	5	6	3	14
Vastausten (yritysten ja toimipaikkojen) määrä	–	5	6	3	14

Koska tutkimuksessa pyrittiin kuvaamaan työvoimakustannuksia useilla toimialoilla alatoimialan tasolla, kiinnitettiin saaduissa vastauksissa erityistä huomiota siihen, että **monitoimialayrityksistä** saataisiin toimialakohtaiset tiedot. Tässä onnistuttiin keskimäärin varsin hyvin.

Vastausten laatua voidaan pitää varsin hyvänä. Tuloksia on tarkasteltu erikseen korjaamotyöntekijöiden ja toimihenkilöiden osalta. Useilla yrityksillä tuntui olevan lähinnä kirjanpidollisista syistä vaikeuksia ilmoittaa välilliset kustannukset henkilöstöryhmittäin. Näin siitä huolimatta, että eri henkilöstöryhmien kustannusrakenteet poikkeavat toisistaan huomattavasti. Kustannuserien kohdalla on käsitelty saatujen tietojen kattavuutta ja luotettavuutta.

3. TYÖVOIMAKUSTANNUSERÄT

Työvoimakustannukset jaettiin tutkimuksessa n. 30 kustannuserään. Tutkimuksen pääraportissa on käyty läpi kaikki työvoimakustannuserät ja niiden määräytymisperusteet. Tässä esitellään kustannuseristä ainoastaan ne kohdat, joissa toimiala poikkeaa merkittävästi muista toimialoista tai jotka muutoin ovat toimialalle merkityksellisiä.

Tehdyn työajan palkat

Tehdyn työajan palkkoihin on tutkimuksessa luettu säännölliseltä työajalta sekä lisä- ja ylityöajalta maksetut palkat mukaanlukien vuorotyöstä ja työolosuhteista maksetut erilliset lisät sekä yli- ja sunnuntaityökorotukset. Myös kuukausipalkkaisilta työntekijöiltä ja toimihenkilöiltä on tehdyn työajan palkkaan pyritty lukemaan vain todelliselta tehdyltä työajalta maksetut palkat, jolloin erilaisilta pois-saoloajoilta maksetut palkat eivät sisälly tehdyn työajan palkkaan.

Työajan lyhentämisen johdosta maksettuja korvauksia ei tässä tutkimuksessa yleensä ole luettu tehdyn työajan palkkoihin. Tämä koskee erityisesti pekkasvapaiden korvauksia. Ainoastaan tukku- ja vähittäiskauppa muodostavat poikkeuksen tästä periaatteesta. Yhtenäinen käsittelyperiaate on valittu sen vuoksi, että eri toimalojen tulokset olisivat mahdollisimman vertailukelpoisia.

Tehdyn työajan palkkoihin on luettu myös tulospalkkiot. Niillä tarkoitetaan sellaisia tulosperusteisia eriä, joita ei lueta palkkio- ja suorituspalkkoiksi ja jotka ovat varsinaisia palkkaustapoja täydentäviä lisäpalkkoja. Koska tulospalkkioiden lukeminen tehdyn työajan palkkoihin ei ole itsestäänselvää, voidaan tuloksia tarkastella myös niin, että tulospalkkiot luetaan muun kuin tehdyn työajan palkkoihin ja sitä kautta välillisiin työvoimakustannuksiin.

Vaikka tiedustelussa kysyttiin yritysten tarjoamien luontoisetujen ennakonpidätysarvoja, ei niitä kuitenkaan luettu tehdyn työajan palkkoihin. Tämä johtuu siitä, että luontoiseduista yrityksille aiheutuvat kustannukset eivät välttämättä ole samat kuin luontoisetujen verotusarvot palkansaajille. Tässä tutkimuksessa sisältyvät luontoiseduista aiheutuvat kustannukset yrityskohtaisiin kustannuksiin, mm. työpaikkaruokailun tai autoetujen nettokustannuksiin.

Koska tehdyn työajan palkan määrittäminen on tämän tutkimuksen keskeisimpiä kohtia, kiinnitettiin tiedustelussa ja saaduissa vastauksissa erityistä huomiota näiden palkkojen tarkastamiseen. Valtaosa yrityksistä ilmoitti luotettavan tuntuisesti nämä palkat.

Muun kuin tehdyn työajan palkat

Muun kuin tehdyn työajan palkoista pidettiin pakollisina tietoina seuraavia kustannuseriä, jotka siis edellytettiin kaikissa vastauksissa:

- * Vuosilomapalkat, –korvaukset ja lomarahat (koko henkilöstö)
- * Työajan lyhennyksen kompensatio (työntekijät)
- * Arkipyhäkorvaukset (työntekijät)
- * Sairausajan palkat (koko henkilöstö)
- * Palvelusvuosikorvaukset (työntekijät)

Mikäli jostakin yrityksestä ei näitä tietoja saatu, arvioitiin ne tällekin yritykselle samaksi osuudeksi palkkasummasta kuin niillä autoalan yrityksillä, jotka olivat nämä kustannukset ilmoittaneet.

Vuosilomapalkkoja ja lomarahoja ei kaikissa vastauksissa ollut eroteltu, jolloin ilmoitettu yhteissumma jaettiin suhteessa 2:1.

Työajan lyhennyksen kompensatio sisältää autoalalla ns. pekka vapaiden korvaukset. Tiedot ilmoitti työntekijöiden osalta 64 prosenttia yrityksistä. Lisäksi muutama yritys ilmoitti nämä tiedot koko henkilöstön osalta. Tällöin kustannukset jaettiin henkilöstöryhmille samassa suhteessa kuin niillä autoalan yrityksillä, jotka olivat ilmoittaneet työajan lyhennyksen korvaukset sekä työntekijöille että toimihenkilöille erikseen.

Korjaamotyöntekijöille maksetut arkipyhäkorvaukset ilmoitti myös 64 prosenttia yrityksistä.

Sairausajan palkkojen ilmoittamisessa oli jonkin verran ongelmallista se, että yrityksen ilmoittamat palkat saattoivat olla bruttomääräisiä, eli sairaus- ja tapaturmavakuutuksesta saatuja maksunpalautuksia ei ollut vähennetty. Jos yrityksestä ei saatu tällaisissa tapauksissa korjattuja tietoja, arvioitiin palkkojen osuus saadun aineiston perusteella erikseen työntekijöille ja toimihenkilöille.

Sairausajan palkat ilmoitti 79 prosenttia yrityksistä. Näin ollen koko toimialalle tehty arvio lienee varsin luotettava.

Korjaamotyöntekijöille maksetut palvelusvuosikorvaukset ilmoitti 71 prosenttia yrityksistä.

Sosiaalivakuutusmaksut

Sosiaalivakuutusmaksuista pidettiin kaikkia muita vakuutusmaksuja paitsi vapaaehtoisia eläkemaksuja ja muita vapaaehtoisia vakuutusmaksuja pakollisina tietoina.

Kaikki autoalan yritykset ilmoittivat tiedot eläkemaksuista. Eräissä tapauksissa yrityksestä oli ilmoitettu tässä kohdassa vain tieto eläkemaksujen yhteismäärästä. Tällöin tiedon oletettiin tarkoittavan lakisääteisten eläkemaksujen määrää. Eräissä tapauksissa jouduttiin kustannusten jakautuminen työntekijöiden ja toimihenkilöiden kesken arvioimaan näiden henkilöstöryhmien palkkasummien suhteen mukaan.

Tapaturmavakuutusmaksun ilmoitti 93 prosenttia autoalan yrityksistä. Eräissä tapauksissa jouduttiin kustannusten jakautuminen työntekijöiden ja toimihenkilöiden kesken arvioimaan muun aineiston perusteella.

Yrityskohtaiset työvoimakustannukset

Kaikki yrityskohtaisten työvoimakustannusten erät olivat vapaaehtoisia tietoja. Jokainen autoalan yritys ilmoitti ainakin jonkin yrityskohtaisen työvoimakustannuserän. Eräissä tapauksissa jouduttiin kustannusten jakautuminen työntekijöiden ja toimihenkilöiden kesken arvioimaan muun aineiston perusteella.

Toimihenkilöiden, erityisesti automyyjien autoetujen kustannusten arviointi oli monessa yrityksessä hankalaa. Käytyjen puhelinkeskustelujen perusteella voi olettaa, että nämä kustannukset saattavat olla saatua tulosta korkeammat. Toisaalta vuoden 1992 jälkeen on autoetujen määrä alalla vähentynyt myynnin laskun myötä selvästi.

4. TULOKSET JA KEHITYSARVIOT

Työvoimakustannustutkimuksen tulokset on esitetty taulukoissa 1–3. Taulukoihin liittyy muutamia kuvioita.

Taulukossa 4 on esitetty autoalan työvoimakustannusrakennetta koskeva arvio vuosille 1993 ja 1994. Autoalalta ei ole saatavissa vertailutietoja aiemmilta vuosilta. Ala on ollut mukana kaupan tutkimuksissa ainoastaan jaettuna tukku- ja vähittäiskauppaan.

Vuosia 1993 ja 1994 koskevissa arvioissa on otettu huomioon ao. vuosien työeläkemaksua, sosiaaliturvamaksua, työttömyysvakuutusmaksua ja ryhmähenkivakuutusmaksua koskevat päätökset. Tapaturmavakuutuksen korvausperusteissa tapahtuneiden muutosten on arvioitu nostavan maksutasoa hieman vuodesta 1993 tai 1994 lähtien. Myös 1.1.1994 alkaen muuttuneen työntekijöiden arkipyhäkorvauskäytännön muutos on pyritty ottamaan huomioon. Vuotta 1994 koskevan ylimääräisen työttömyysvakuutusmaksun eli ns. lomautussakon vaikutusta ei ole otettu huomioon.

TAULUKOT JA KUVIOT

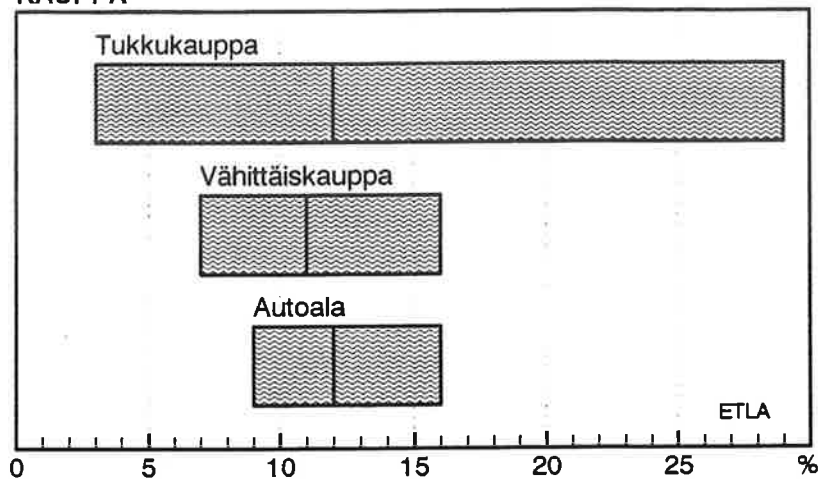
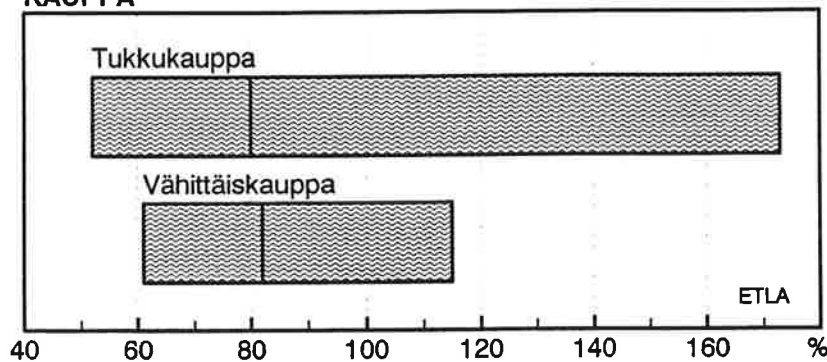
TUNNUSLUVUT 1992**Työvoimakustannukset/liikevaihto, %**

	Keskiarvo	Alin desiili	Mediaani	Ylin desiili
Koko henkilöstö	11	9	12	16

Työvoimakustannukset/jalostusarvo, %

	Keskiarvo	Alin desiili	Mediaani	Ylin desiili
Koko henkilöstö	64	..	71	..

Yrityskohtainen aineisto on lajiteltu suhdeluvun työvoimakustannukset/liikevaihto ja suhdeluvun työvoimakustannukset/jalostusarvo suhteen nousevaan järjestykseen. Alin desiili kuvaa sitä suhdelukua, jonka alapuolelle sijoittuu kymmenesosa yrityksistä ja ylin desiili sitä suhdelukua, jonka yläpuolelle sijoittuu kymmenesosa yrityksistä. Puolet yrityksistä on mediaanin alapuolella ja puolet sen yläpuolella. On siis huomattava, että luvut kuvaavat yritysten ja toimipaikkojen hajontaa, eivät henkilöiden hajontaa, tarkasteltavan muuttujan suhteen.

TUNNUSLUVUT 1992 ¹⁾**Työvoimakustannukset / liikevaihto, %
KAUPPA****Työvoimakustannukset / jalostusarvo, %
KAUPPA**

- 1) Palkin vasen reuna kuvaa alimman desiilin ylärajaa ja oikea reuna ylimmän desiilin alarajaa. Palkin sisällä oleva katkaisija kuvaa mediaania. Kymmenesosa yrityksistä on alimman desiilin alapuolella ja kymmenesosa ylimmän desiilin yläpuolella. Puolet yrityksistä on mediaanin alapuolella ja puolet sen yläpuolella.

TYÖVOIMAKUSTANNUSTEN TASO 1992**Työvoimakustannukset/tehty työtunti, mk**

	Keskiarvo	Alin desiili	Mediaani	Ylin desiili
Koko henkilöstö	103	..	103	..
– korjaamotyöntekijät	90	..	87	..
– toimihenkilöt	113	..	114	..

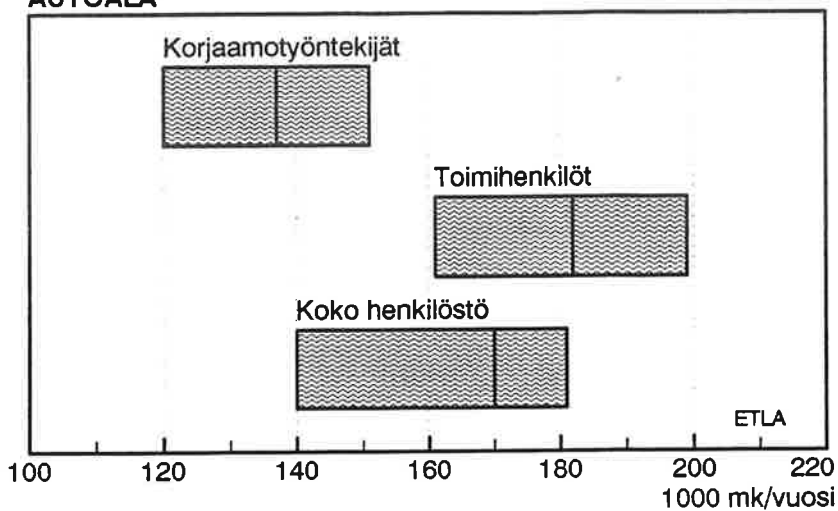
Työvoimakustannukset/henkilö, 1000 mk

	Keskiarvo	Alin desiili	Mediaani	Ylin desiili
Koko henkilöstö	171	140	170	181
– korjaamotyöntekijät	139	120	137	151
– toimihenkilöt	190	161	182	199

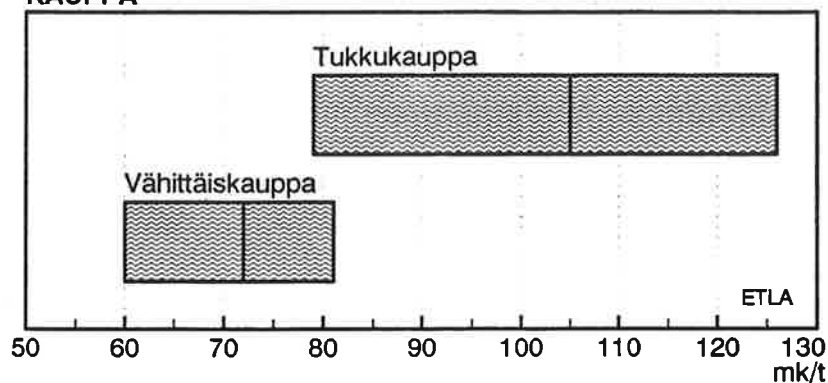
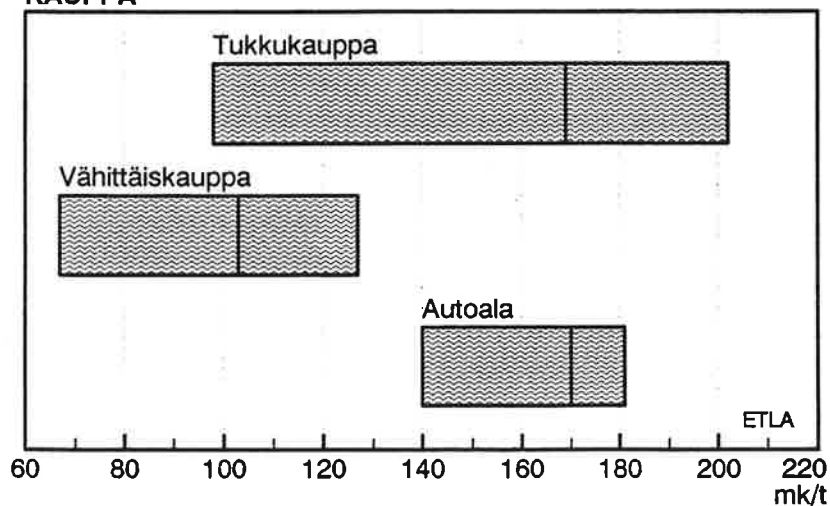
Yrityskohtainen aineisto on lajiteltu tuntityövoimakustannusten ja vuosityövoimakustannusten suhteen nousevaan järjestykseen. Alin desiili kuvaa sitä tunti- ja vuosikustannusta, jonka alapuolelle sijoittuu kymmenesosa yrityksistä ja ylin desiili sitä tunti- ja vuosikustannusta, jonka yläpuolelle sijoittuu kymmenesosa yrityksistä. Puolet yrityksistä on mediaanin alapuolella ja puolet sen yläpuolella. On siis huomattava, että luvut kuvaavat yritysten ja toimipaikkojen hajontaa, eivät henkilöiden hajontaa, tarkasteltavan muuttujan suhteen.

TYÖVOIMAKUSTANNUSTEN TASO 1992 ¹⁾

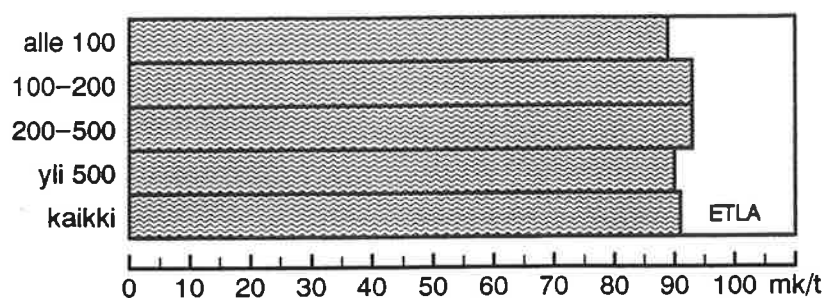
Työvoimakustannukset / vuosi / henkilö, 1000 mk
AUTOALA

- 1) Palkin vasen reuna kuvaa alimman desiilin ylärajaa ja oikea reuna ylimmän desiilin alarajaa. Palkin sisällä oleva katkaisija kuvaa mediaania. Kymmenesosa yrityksistä on alimman desiilin alapuolella ja kymmenesosa ylimmän desiilin yläpuolella. Puolet yrityksistä on mediaanin alapuolella ja puolet sen yläpuolella.

TYÖVOIMAKUSTANNUSTEN TASO 1992 ¹⁾**Työvoimakustannukset / tehty työtunti, mk
KAUPPA****Työvoimakustannukset / vuosi / henkilö, 1000 mk
KAUPPA**

- 1) Palkin vasen reuna kuvaa alimman desiilin ylärajaa ja oikea reuna ylimmän desiilin alarajaa. Palkin sisällä oleva katkaisija kuvaa mediaania. Kymmenesosa yrityksistä on alimman desiilin alapuolella ja kymmenesosa ylimmän desiilin yläpuolella. Puolet yrityksistä on mediaanin alapuolella ja puolet sen yläpuolella.

**TUNTITYÖVOIMAKUSTANNUKSET KAUPASSA
YRITYSKOON MUKAAN 1992**

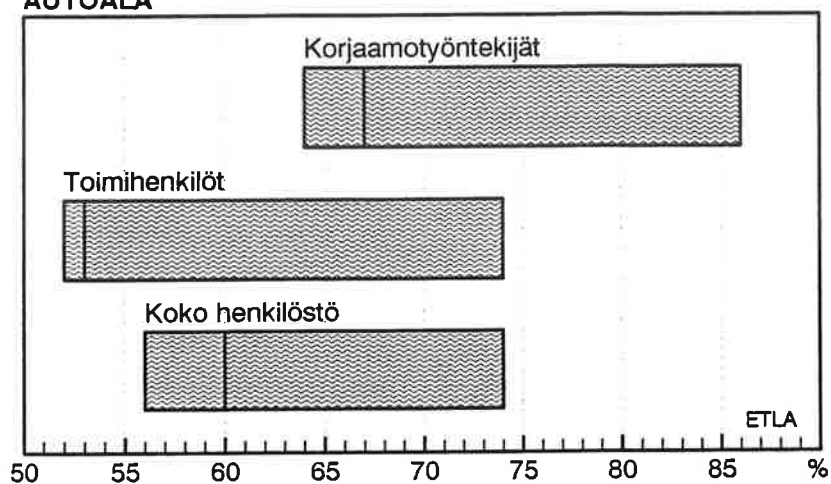
TYÖVOIMAKUSTANNUSTEN RAKENNE 1992**Välilliset työvoimakustannukset/tehdyn työajan palkat, %**

	Keskiarvo	Alin desiili	Mediaani	Ylin desiili
Koko henkilöstö	62	56	60	74
– korjaamotyöntekijät	71	64	67	86
– toimihenkilöt	59	52	53	74

Yrityskohtainen aineisto on lajiteltu suhdeluvun välilliset työvoimakustannukset/tehdyn työajan palkat suhteen nousevaan järjestykseen. Alin desiili kuvaa sitä suhdelukua, jonka alapuolelle sijoittuu kymmenesosa yrityksistä ja ylin desiili sitä suhdelukua, jonka yläpuolelle sijoittuu kymmenesosa yrityksistä. Puolet yrityksistä on mediaanin alapuolella ja puolet sen yläpuolella. On siis huomattava, että luvut kuvaavat yritysten ja toimipaikkojen hajontaa, eivät henkilöiden hajontaa, tarkasteltavan muuttujan suhteen.

TYÖVOIMAKUSTANNUSTEN RAKENNE 1992 ¹⁾

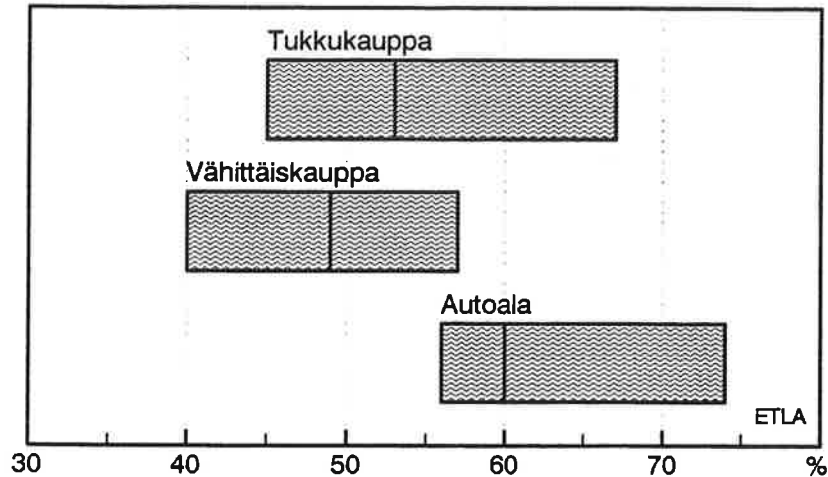
Välilliset työvoimakustannukset / tehdyn työn palkat, %
AUTOALA

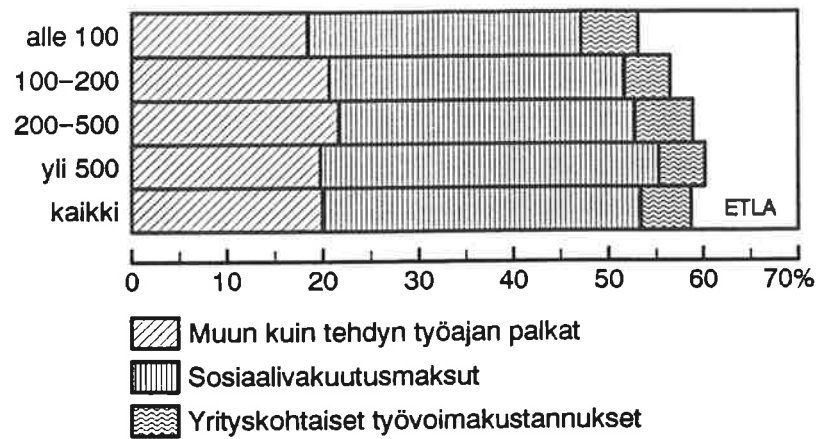
- 1) Palkin vasen reuna kuvaa alimman desiilin ylärajaa ja oikea reuna ylimmän desiilin alarajaa. Palkin sisällä oleva katkaisija kuvaa mediaania. Kymmenesosa yrityksistä on alimman desiilin alapuolella ja kymmenesosa ylimmän desiilin yläpuolella. Puolet yrityksistä on mediaanin alapuolella ja puolet sen yläpuolella.

TYÖVOIMAKUSTANNUSTEN RAKENNE 1992 ¹⁾

Välilliset työvoimakustannukset / tehdyn työajan palkat, %
KAUPPA

- 1) Palkin vasen reuna kuvaa alimman desiilin ylärajaa ja oikea reuna ylimmän desiilin alarajaa. Palkin sisällä oleva katkaisija kuvaa mediaania. Kymmenesosa yrityksistä on alimman desiilin alapuolella ja kymmenesosa ylimmän desiilin yläpuolella. Puolet yrityksistä on mediaanin alapuolella ja puolet sen yläpuolella.

**VÄLILLISTEN TYÖVOIMAKUSTANNUSTEN OSUUS
TEHDYN TYÖAJAN PALKOISTA YRITYSKOON
MUKAAN KAUPASSA 1992**

TYÖVOIMAKUSTANNUSTEN RAKENNE 1992**Työvoimakustannukset yhteensä = 100.0**

	Tukku- kauppa	Vähittäis- kauppa	Auto- ala	Kauppa yhteensä
1. Tehdyn työajan palkat	61.6	65.4	61.6	63.0
11. Tehdyn työajan rahapalkat	60.4	65.0	61.0	62.2
12. Tulospalkat	1.2	0.4	0.6	0.8
2. Muun kuin tehdyn työajan palkat	11.9	13.0	13.9	12.6
21. Vuosilomapalkat, -korvaukset ja lomaltapaluuraha	10.6	11.4	10.3	10.9
211. Vuosilomapalkat ja -korvaukset	7.3	7.8	7.1	7.5
212. Lomaltapaluuraha	3.3	3.6	3.3	3.4
22. Vapaapäiväpalkat	0.0	0.1	1.9	0.3
221. Henkilökohtaisten yms. vapaa- päivien palkat	0.0	0.1	-	0.0
222. Työajan lyhennyksen kompensatio	-	-	1.1	0.1
223. Arkipyhäkorvaukset	-	-	0.8	0.1
224. Muut vapaapäiväpalkat	-	-	0.0	0.0
23. Sairaus- ja äitiysajan palkat, netto	0.8	1.1	0.8	0.9
24. Muut palkat	0.5	0.4	0.8	0.5
241. Koulutusajan palkat	0.2	-	0.2	-
242. Palvelusvuosikorvaukset	-	-	0.4	-
243. Muut palkkaerät	0.3	-	0.1	-
3. Sosiaalivakuutusmaksut	22.8	19.3	19.7	21.1
31. Eläkemaksut	16.5	13.1	12.5	14.7
311. Lakisääteiset eläkemaksut	12.1	11.0	11.3	11.6
312. Vapaaehtoiset eläkemaksut	4.4	2.1	1.3	3.1
32. Tapaturmavakuutusmaksu	0.6	0.5	0.9	0.6
33. Sosiaaliturvamaksu	2.5	2.7	2.8	2.6
34. Työttömyysvakuutusmaksu	2.8	2.9	3.1	2.9
35. Ryhmähenkivakuutusmaksu	0.1	0.1	0.1	0.1
36. Muut vakuutusmaksut	0.3	0.1	0.3	0.3
4. Yrityskohtaiset työvoimakustannukset	3.6	2.3	4.9	3.3
41. Työterveyshuolto	0.3	0.4	0.4	0.3
42. Työpaikkaruokailu	0.7	0.2	0.9	0.6
43. Työpaikkakuljetukset ja autoedut	1.4	0.4	1.6	1.1
44. Työvaatteet	0.2	0.4	0.5	0.3
45. Asumisen tukeminen	0.0	0.0	0.0	0.0
46. Koulutus	0.8	0.7	1.2	0.8
47. Muut henkilöstöetuudet	0.2	0.2	0.3	0.2
2-4. Välilliset työvoimakustannukset yhteensä	38.4	34.6	38.4	37.0
1-4. Työvoimakustannukset yhteensä	100.0	100.0	100.0	100.0

TYÖVOIMAKUSTANNUSTEN RAKENNE 1992

Tehdyn työajan palkat = 100.0

	Tukku- kauppa	Vähittäis- kauppa	Auto- ala	Kauppa yhteensä
1. Tehdyn työajan palkat	100.0	100.0	100.0	100.0
11. Tehdyn työajan rahapalkat	98.0	99.4	99.0	98.7
12. Tulospalkat	2.0	0.6	1.0	1.3
2. Muun kuin tehdyn työajan palkat	19.3	19.9	22.6	19.9
21. Vuosilomapalkat, -korvaukset ja lomaltapaluuraha	17.2	17.5	16.8	17.2
211. Vuosilomapalkat ja -korvaukset	11.8	12.0	11.5	11.8
212. Lomaltapaluuraha	5.4	5.5	5.3	5.4
22. Vapaapäiväpalkat	0.1	0.1	3.1	0.4
221. Henkilökohtaisten yms. vapaa- päivien palkat	0.1	0.1	-	0.1
222. Työajan lyhennyksen kompensatio	-	-	1.8	0.2
223. Arkipyhäkorvaukset	-	-	1.3	0.2
224. Muut vapaapäiväpalkat	-	-	0.0	0.0
23. Sairaus- ja äitiysajan palkat, netto	1.3	1.7	1.4	1.5
24. Muut palkat	0.8	0.6	1.3	0.8
241. Koulutusajan palkat	0.3	-	0.4	-
242. Palvelusvuosikorvaukset	-	-	0.7	-
243. Muut palkkaerät	0.5	-	0.2	-
3. Sosiaalivakuutusmaksut	37.0	29.6	32.0	33.5
31. Eläkemaksut	26.7	20.0	20.4	23.4
311. Lakisääteiset eläkemaksut	19.6	16.9	18.3	18.4
312. Vapaaehtoiset eläkemaksut	7.1	3.1	2.1	5.0
32. Tapaturmavakuutusmaksu	1.0	0.7	1.4	0.9
33. Sosiaaliturvamaksu	4.1	4.1	4.5	4.1
34. Työttömyysvakuutusmaksu	4.5	4.5	5.0	4.6
35. Ryhmähenkivakuutusmaksu	0.1	0.1	0.1	0.1
36. Muut vakuutusmaksut	0.6	0.2	0.5	0.4
4. Yrityskohtaiset työvoimakustannukset	5.9	3.5	7.9	5.2
41. Työterveyshuolto	0.5	0.6	0.6	0.5
42. Työpaikkaruokailu	1.1	0.3	1.5	0.9
43. Työpaikkakuljetukset ja autoedut	2.3	0.6	2.6	1.7
44. Työvaatteet	0.3	0.6	0.8	0.5
45. Asumisen tukeminen	0.1	0.0	0.0	0.0
46. Koulutus	1.4	1.0	1.9	1.3
47. Muut henkilöstöetuudet	0.3	0.3	0.5	0.3
2-4. Välilliset työvoimakustannukset yhteensä	62.3	52.9	62.5	58.7
1-4. Työvoimakustannukset yhteensä	162.3	152.9	162.4	158.7

TYÖVOIMAKUSTANNUSTEN RAKENNE 1992**Työvoimakustannukset yhteensä = 100.0**

	Korjaamo- työn- tekijät	Toimi- henkilöt	Yhteensä
1. Tehdyn työajan palkat	58.5	62.9	61.6
11. Tehdyn työajan rahapalkat	58.0	62.3	61.0
12. Tulospalkat	0.5	0.7	0.6
2. Muun kuin tehdyn työajan palkat	18.5	11.8	13.9
21. Vuosilomapalkat, -korvaukset ja lomaltapaluuraha	10.3	10.4	10.3
211. Vuosilomapalkat ja -korvaukset	7.0	7.1	7.1
212. Lomaltapaluuraha	3.3	3.3	3.3
22. Vapaapäiväpalkat	5.6	0.3	1.9
221. Työajan lyhennyksen kompensatio	2.9	0.3	1.1
222. Arkipyhäkorvaukset	2.6	0.0	0.8
223. Muut vapaapäiväpalkat	0.0	0.0	0.0
23. Sairaus- ja äitiysajan palkat, netto	1.2	0.7	0.8
24. Muut palkat	1.5	0.5	0.8
241. Koulutusajan palkat	0.5	0.1	0.2
242. Palvelusvuosikorvaukset	0.9	0.2	0.4
243. Muut palkkaerät	0.1	0.1	0.1
3. Sosiaalivakuutusmaksut	19.4	19.8	19.7
31. Eläkemaksut	12.2	12.7	12.5
311. Lakisääteiset eläkemaksut	11.4	11.2	11.3
312. Vapaaehtoiset eläkemaksut	0.9	1.5	1.3
32. Tapaturmavakuutusmaksu	1.3	0.7	0.9
33. Sosiaaliturvamaksu	2.6	2.9	2.8
34. Työttömyysvakuutusmaksu	2.9	3.2	3.1
35. Ryhmähenkivakuutusmaksu	0.1	0.1	0.1
36. Muut vakuutusmaksut	0.3	0.4	0.3
4. Yrityskohtaiset työvoimakustannukset	3.6	5.4	4.9
41. Työterveyshuolto	0.4	0.3	0.4
42. Työpaikkaruokailu	0.9	0.9	0.9
43. Työpaikkakuljetukset ja autoedut	0.0	2.3	1.6
44. Työvaatteet	1.3	0.1	0.5
45. Asumisen tukeminen	0.0	0.0	0.0
46. Koulutus	0.7	1.4	1.2
47. Muut henkilöstöetuudet	0.3	0.3	0.3
2-4. Välilliset työvoimakustannukset yhteensä	41.5	37.1	38.4
1-4. Työvoimakustannukset yhteensä	100.0	100.0	100.0

TYÖVOIMAKUSTANNUSTEN RAKENNE 1992**Tehdyn työajan palkat = 100.0**

	Korjaamo- työn- tekijät	Toimi- henkilöt	Yhteensä
1. Tehdyn työajan palkat	100.0	100.0	100.0
11. Tehdyn työajan rahapalkat	99.2	99.0	99.0
12. Tulospalkat	0.8	1.1	1.0
2. Muun kuin tehdyn työajan palkat	31.7	18.8	22.6
21. Vuosilomapalkat, -korvaukset ja lomaltapaluuraha	17.6	16.5	16.8
211. Vuosilomapalkat ja -korvaukset	11.9	11.3	11.5
212. Lomaltapaluuraha	5.6	5.2	5.3
22. Vapaapäiväpalkat	9.6	0.5	3.1
221. Työajan lyhennyksen kompensatio	5.0	0.5	1.8
222. Arkipyhäkorvaukset	4.5	0.0	1.3
223. Muut vapaapäiväpalkat	0.0	0.0	0.0
23. Sairaus- ja äitiysajan palkat, netto	2.0	1.1	1.4
24. Muut palkat	2.6	0.7	1.3
241. Koulutusajan palkat	0.8	0.2	0.4
242. Palvelusvuosikorvaukset	1.5	0.3	0.7
243. Muut palkkaerät	0.2	0.2	0.2
3. Sosiaalivakuutusmaksut	33.2	31.5	32.0
31. Eläkemaksut	20.9	20.1	20.4
311. Lakisääteiset eläkemaksut	19.5	17.8	18.3
312. Vapaaehtoiset eläkemaksut	1.5	2.3	2.1
32. Tapaturmavakuutusmaksu	2.2	1.1	1.4
33. Sosiaaliturvamaksu	4.5	4.5	4.5
34. Työttömyysvakuutusmaksu	5.0	5.1	5.0
35. Ryhmähenkivakuutusmaksu	0.1	0.1	0.1
36. Muut vakuutusmaksut	0.4	0.6	0.5
4. Yrityskohtaiset työvoimakustannukset	6.2	8.6	7.9
41. Työterveyshuolto	0.7	0.5	0.6
42. Työpaikkaruokailu	1.6	1.4	1.5
43. Työpaikkakuljetukset ja autoedut	0.0	3.6	2.6
44. Työvaatteet	2.3	0.2	0.8
45. Asumisen tukeminen	0.0	0.0	0.0
46. Koulutus	1.2	2.2	1.9
47. Muut henkilöstöetuudet	0.5	0.5	0.5
2-4. Välilliset työvoimakustannukset yhteensä	71.0	58.9	62.5
1-4. Työvoimakustannukset yhteensä	171.1	158.9	162.4

TYÖVOIMAKUSTANNUSTEN RAKENNE 1992**Työvoimakustannukset yhteensä = 100.0**

	Työn- tekijät	Toimi- henkilöt	Yhteensä
1. Tehdyn työajan palkat	56.4	63.2	59.3
11. Tehdyn työajan rahapalkat	56.1	62.3	58.8
12. Tulospalkkiot	0.3	0.9	0.5
2. Muun kuin tehdyn työajan palkat	21.7	13.3	18.1
21. Vuosilomapalkat, -korvaukset ja lomaraha	12.1	10.6	11.5
211. Vuosilomapalkat ja -korvaukset	8.0	7.1	7.6
212. Lomaraha	4.1	3.5	3.9
22. Vapaapäiväpalkat	5.9	1.3	3.9
221. Työajan lyhennyksen kompensatio	4.1	1.1	2.8
222. Arkipyhäkorvaukset	1.7	0.1	1.0
223. Muut vapaapäiväpalkat	0.1	0.2	0.1
23. Sairaus- ja äitiysajan palkat, netto	1.7	0.8	1.3
24. Muut palkat	2.0	0.5	1.3
241. Koulutusajan palkat	0.1	0.1	0.1
242. Palvelusvuosikorvaukset	1.4	0.1	0.8
243. Muut palkkaerät	0.5	0.3	0.4
3. Sosiaalivakuutusmaksut	19.9	19.5	19.8
31. Eläkemaksut	12.8	13.1	13.0
311. Lakisääteiset eläkemaksut	12.3	11.8	12.1
312. Vapaaehtoiset eläkemaksut	0.5	1.3	0.9
32. Tapaturmavakuutusmaksu	1.5	0.5	1.1
33. Sosiaaliturvamaksu	2.7	2.6	2.6
34. Työttömyysvakuutusmaksu	3.0	2.9	2.9
35. Ryhmähenkivakuutusmaksu	0.1	0.1	0.1
36. Muut vakuutusmaksut	0.0	0.2	0.1
4. Yrityskohtaiset työvoimakustannukset	2.0	4.0	2.8
41. Työterveyshuolto	0.4	0.3	0.4
42. Työpaikkaruokailu	0.5	0.6	0.5
43. Työpaikkakuljetukset ja autoedut	0.0	1.1	0.5
44. Työvaatteet	0.4	0.1	0.2
45. Asumisen tukeminen	0.1	0.1	0.1
46. Koulutus	0.4	1.4	0.8
47. Muut henkilöstöetuudet	0.3	0.5	0.4
2-4. Välilliset työvoimakustannukset yhteensä	43.6	36.8	40.7
1-4. Työvoimakustannukset yhteensä	100.0	100.0	100.0

TYÖVOIMAKUSTANNUSTEN RAKENNE 1992**Tehdyn työajan palkat = 100.0**

	Työn- tekijät	Toimi- henkilöt	Yhteensä
1. Tehdyn työajan palkat	100.0	100.0	100.0
11. Tehdyn työajan rahapalkat	99.5	98.6	99.1
12. Tulospalkkiot	0.5	1.4	0.9
2. Muun kuin tehdyn työajan palkat	38.5	21.0	30.4
21. Vuosilomapalkat,-korvaukset ja lomaraha	21.5	16.8	19.3
211. Vuosilomapalkat ja -korvaukset	14.1	11.2	12.8
212. Lomaraha	7.3	5.6	6.5
22. Vapaapäiväpalkat	10.5	2.1	6.7
221. Työajan lyhennyksen kompensatio	7.3	1.7	4.7
222. Arkipyhäkorvaukset	3.0	0.1	1.7
223. Muut vapaapäiväpalkat	0.1	0.3	0.2
23. Sairaus- ja äitiysajan palkat, netto	3.1	1.2	2.2
24. Muut palkat	3.5	0.8	2.2
241. Koulutusajan palkat	0.3	0.2	0.2
242. Palvelusvuosikorvaukset	2.4	0.2	1.4
243. Muut palkkaerät	0.8	0.5	0.7
3. Sosiaalivakuutusmaksut	35.3	30.8	33.4
31. Eläkemaksut	22.6	20.8	21.9
311. Lakisääteiset eläkemaksut	21.8	18.6	20.4
312. Vapaaehtoiset eläkemaksut	0.9	2.1	1.5
32. Tapaturmavakuutusmaksu	2.6	0.8	1.8
33. Sosiaaliturvamaksu	4.7	4.2	4.5
34. Työttömyysvakuutusmaksu	5.2	4.6	5.0
35. Ryhmähenkivakuutusmaksu	0.1	0.1	0.1
36. Muut vakuutusmaksut	0.0	0.3	0.2
4. Yrityskohtaiset työvoimakustannukset	3.5	6.4	4.8
41. Työterveyshuolto	0.7	0.6	0.6
42. Työpaikkaruokailu	0.8	0.9	0.8
43. Työpaikkakuljetukset ja autoedut	0.1	1.8	0.9
44. Työvaatteet	0.7	0.1	0.4
45. Asumisen tukeminen	0.1	0.2	0.1
46. Koulutus	0.7	2.1	1.3
47. Muut henkilöstöetuudet	0.6	0.7	0.6
2-4. Välilliset työvoimakustannukset yhteensä	77.4	58.2	68.6
1-4. Työvoimakustannukset yhteensä	177.4	158.2	168.6

TYÖVOIMAKUSTANNUSTEN RAKENNE 1992 – 1994 (ARVIO)

Tehdyn työajan palkat = 100,0

	Koko henkilöstö		
	1992	1993	1994
1. Tehdyn työajan palkat	100,0	100,0	100,0
2. Muun kuin tehdyn työajan palkat	22,6	22,6	22,1
21. Vuosilomapalkat ja lomaltapaluuraha	16,8	16,8	16,8
211. Vuosilomapalkat ja -korvaukset	11,5	11,5	11,5
212. Lomaltapaluuraha	5,3	5,3	5,3
22. Vapaapäiväpalkat	3,1	3,1	2,7
221. Henkilökohtaisista ja yhteiskunnallisista syistä annettujen vapaapäivien palkat	–	–	–
222. Työajan lyhennyksen kompensaatio	1,8	1,8	1,8
223. Arkipyhäkorvaukset	1,3	1,3	1,0
224. Muut vapaapäiväpalkat	0,0	0,0	0,0
23. Sairaus- ja äitiysajan palkat	1,4	1,4	1,4
24. Muut palkat	1,3	1,3	1,3
241. Koulutusajan palkat	0,4	0,4	0,4
242. Palvelusvuosikorvaukset	0,7	0,7	0,7
243. Muut palkkaerät	0,2	0,2	0,2
3. Sosiaalivakuutusmaksut	32,0	35,2	35,1
31. Eläkemaksut	20,4	21,7	21,7
311. Lakisääteiset eläkemaksut	18,3	19,6	19,6
312. Vapaaehtoiset eläkemaksut	2,1	2,1	2,1
32. Tapaturmavakuutusmaksu	1,4	1,6	1,5
33. Sosiaaliturvamaksu	4,5	5,3	5,9
34. Työttömyysvakuutusmaksu	5,0	6,0	5,4
35. Muut vakuutusmaksut	0,6	0,6	0,6
4. Yrityskohtaiset työvoimakustannukset	7,9	7,9	7,9
41. Työterveyshuolto	0,6	0,6	0,6
42. Työpaikkaruokailu	1,5	1,5	1,5
43. Työpaikkakuljetukset ja autoedut	2,6	2,6	2,6
44. Työvaatteet	0,8	0,8	0,8
45. Asuminen	0,0	0,0	0,0
46. Koulutus	1,9	1,9	1,9
47. Muut henkilöstöetuudet	0,5	0,5	0,5
2–4. Välilliset työvoimakustannukset	62,5	65,6	65,0

LIITE 1. Ennakkokirje

ELINKEINOELÄMÄN TUTKIMUSLAITOS (ETLA) NÄRINGSLIVETS FORSKNING SINSTITUT

LÖNNROTINKATU 4 B 00120 HELSINKI
LÖNNROTSGATAN 4 B 00120 HELSINGFORS

PUH. 609 900 TEL. TELEFAX 601 753

Arvoisa vastaanottaja!

Elinkeinoelämän Tutkimuslaitoksessa tehdään tutkimus autoalan yritysten työvoimakustannuksista. Teidän yrityksenne kuuluu tutkimukseen valittujen yritysten joukkoon.

Tutkimus tehdään Teollisuuden ja Työnantajain Keskusliiton TT:n ja Liiketyönantajain Keskusliiton LTK:n toimeksiannosta. Tutkimukseen kuuluvat yritykset on valittu kyseisten keskusjärjestöjen jäsenrekistereistä. Tutkimus koskee autoalan lisäksi myös muuta kauppaa, teollisuutta, rakennusalaan sekä majoitus- ja ravitsemisalaan.

Tämän kirjeen tarkoituksena on ennakolta kertoa Teille tulevasta tiedustelusta, jotta voitte varautua siihen. Tiedot kerätään vuodelta 1992, niin että varsinainen tiedustelulomake lähetetään helmikuussa 1993. Tiedot koskevat tilivuotta 1.1.-31.12.1992.

Tiedustelun tarkoituksena on selvittää yritysten kokonaistyövoimakustannusten taso ja rakenne. Tätä tietoa yritykset ja niiden etujärjestöt tarvitsevat kustannusseurantaa ja -analyysia varten. Tiedustelussa kysytään erikseen korjaamotyöntekijöistä ja muusta henkilöstöstä ryhmäkohtaisina tietoina mm. seuraavat kustannuserät:

- ennakonpidätyksen alaiset palkat
- tehdyiltä työajalta maksetut palkat
- tehdyt työtunnit
- vuosilomapalkat ja lomarahat
- sairausajan palkat
- eläkevakuutusmaksut

Tutkimukseen osallistuvat yritykset saavat palautteena koko toimialaa koskevat vertailutiedot, kun ennakkotiedot valmistuvat elokuussa 1993. Tutkimuksesta laaditaan myös erillinen julkaisu.

Jokainen vastaus on tärkeä. Kaikki yritystä koskevat tiedot ovat luottamuksellisia ja ne pidetään salaisina. Toivomme, että suhtaudutte tutkimukseen myönteisesti.

Tutkimusta koskeviin tiedusteluihin vastaavat: Eva Kyllönen (ATL 90-1351233) ja Juhapekka Suutarinen (LTK 90-172831 tai ETLA 90-609900).

Helsingissä joulukuun 16. päivänä 1992

ELINKEINOELÄMÄN
TUTKIMUSLAITOS

Pentti Vartia
Toimitusjohtaja

AUTOALAN TYÖN-
ANTAJALIITTO

Pekka Niemi
Toimitusjohtaja

LIITE 2. Tiedustelukirje, -lomake ja vastausohjeet

ELINKEINOELÄMÄN TUTKIMUSLAITOS (ETLA) NÄRINGSLIVETS FORSKNINGSPENSTITUT

LÖNNROTINKATU 4 B 00120 HELSINKI
LÖNNROTSGATAN 4 B 00120 HELSINGFORS

PUH 609 900 TEL. TELEFAX 601 753

Arvoisa vastaanottaja!

Elinkeinoelämän Tutkimuslaitos kerää oheisella tiedustelulomakkeella tietoja kaupan alan yritysten työvoimakustannuksista vuodelta 1992. Kuten joulukuussa lähetetyllä kirjeellä ilmoitimme, kuuluu Teidän yrityksen ne tutkimukseen valittujen yritysten joukkoon.

Tutkimus tehdään Liiketyönantajain Keskusliiton LTK:n ja Teollisuuden ja Työnantajain Keskusliiton TT:n toimeksiannosta. Tutkimuksen tavoitteena on selvittää **yritysten kokonaistyövoimakustannusten taso ja rakenne toimialoittain**. Palvelualoilta ei vastaavanlaajuisista tutkimuksista ole aiemmin tehty, vaikka eri aloilta onkin tehty erillis- selvityksiä.

Tiedusteluun vastattaessa pyydämme Teitä kiinnittämään huomiota seuraaviin periaatteisiin:

- **Yhdellä toimialalla toimivat** yritykset voivat ilmoittaa tiedot joko yhdellä lomakkeella tai toimipaikoittain eri lomakkeilla.
- **Monitoimialaiset** yritykset täyttävät kultakin toimialalta oman lomakkeen. Myös tässä tapauksessa voidaan tiedot antaa useammilla lomakkeilla.

Tutkimukseen osallistuvat yritykset saavat palautteena omaa toimialaa koskevat ennakkotiedot elo-syyskuussa 1993 sekä **alakohtaisen yhteenvedon** tutkimuksen keskeisistä tuloksista. Tutkimuksesta laaditaan lisäksi erillinen julkaisu.

Jokainen vastaus on tärkeä. Kaikki yksittäistä yritystä koskevat tiedot ovat **luottamuksellisia**, ja ne pidetään salaisina. Toivomme, että suhtaudutte tutkimukseen myönteisesti.

Tiedustelulomakkeen pyydämme lähettämään täytettynä **2.4.1993 mennessä** Elinkeinoelämän Tutkimuslaitokseen. Oheisena seuraa maksuton palautuskirjekuori.

Tutkimusta koskeviin tiedusteluihin vastaa Juhapekka Suutarinen (LTK 90-1728 3264 tai ETLA 90-609900).

Helsingissä maaliskuun 9. päivänä 1993

ELINKEINOELÄMÄN
TUTKIMUSLAITOS

Pentti Vartia
Toimitusjohtaja

AUTOALAN TYÖNANTAJALIITTO

Pekka Niemi
Toimitusjohtaja

TIEDUSTELU AUTOALAN TYÖVOIMAKUSTANNUKSISTA

Tiedustelun kohteena on yritys juridisena yksikkönä. Tiedustelulomakkeella annetaan tiedot joko koko yrityksestä tai omalla lomakkeellaan erikseen kustakin toimipaikasta. Monitoimialaiset yritykset antavat tiedot toimialoittain tai toimipaikoittain. Mikäli yritys on konsernin osa, tulee ilmoittaa konsernin nimi. **Huom! Tärkeintä on vastata yhteensä -sarakkeen mukaan.**

YRITYS- JA YHTEYSTIEDOT

Yrityksen nimi _____

Konsernin nimi _____

Toimipaikan/liiketoimintayksikön nimi _____

Ilmoituksen tekijän nimi ja puhelin _____

Yrityspalautteen saajan nimi ja osoite _____

YLEISTIEDOT

Tilikausi mikäli se ei ole 1.1.-31.12.1992¹

Yrityksen liikevaihto

Yrityksen jalostusarvo²

Henkilökunnan määrä keskimäärin v. 1992³

Korjaamo- työntekijät	Toimihenkilöt	Yhteensä

PALKKASUMMA JA TYÖTUNNIT

Ennakonpidätyksen alaiset palkat⁴

Tehdyltä työajalta maksetut rahapalkat⁵

Luontoisedut (ennakonpidätysarvoon)⁵

Tulospalkkiot⁶

Tehdyt työtunnit⁷

Huom! Ennakonpidätyksen alaiset palkat = Tehdyltä työajalta maksetut rahapalkat + Luontoisedut + Tulospalkkiot + Muun kuin tehdyn työajan palkat (Huom! Sairaus- ja tapaturma-ajan palkat ovat tässä kaavassa bruttomääräisiä).

MUUN KUIN TEHDYN TYÖAJAN PALKAT

Vuosilomapalkat ja -korvaukset⁸

Lomaltapaluuraha⁹

Vapaapäiväpalkat yhteensä¹⁰

- Työajan lyhennys
- Arkipyhäkorvaukset
- Muut vapaapäiväpalkat

Sairaus-, äitiys- ja tapaturma-ajan palkat
(tai kannatusmaksut sairauskassoille)¹¹

Muut palkat¹²

- Koulutusajan palkat
- Palvelusvuosikorvaukset ja -palkkiot
- Muut palkkaerät

SOSIAALIVAKUUTUSMAKSUT

Eläkemaksut¹³

- Lakisääteiset eläkkeet
- Lisäeläkkeet
- Suoraan maksetut eläkkeet

Tapaturmavakuutusmaksu¹⁴

Sosiaaliturvamaksu¹⁵

Työttömyysvakuutusmaksu¹⁵ Ei tarvitse välttämättä

Ryhmähenkivakuutusmaksu¹⁵ ilmoittaaMuut vakuutusmaksut¹⁶

YRITYSKOHTAISET TYÖVOIMAKUSTANNUKSET

Työterveyshuolto¹⁷Työpaikkaruokailu¹⁸

Työpaikkakuljetukset ja autoedut¹⁹

Työvaatteet²⁰

Asumisen tukeminen²¹

Koulutus²²

Muut henkilöstöetuudet²³

Korjaamo- työntekijät

Toimihenkilöt

Yhteensä

[illegible][illegible][illegible]

AUTOALAN VASTAUSOHJEET

Yleisohjeet

Palvelualoista tiedustelussa ovat mukana kauppaa, majoitus- ja ravitsemistoimintaa sekä vakuutustoimintaa harjoittavat yritykset. Jos yritys harjoittaa myös muuta toimintaa kuin em. toimialat, ei näitä lueta mukaan. Näin ollen tiedustelun ulkopuolelle jäävät esim. kuljetus, liikenne sekä kiinteistö-, vuokraus- ja muut palvelut liikelämälle.

Tiedusteluun luetaan yrityksen oman työvoiman käyttöön liittyvät kustannukset. Näin ollen vuokratyövoiman käyttöön sekä ostettuihin työvoimapalveluihin liittyvät kustannukset jäävät tiedustelun ulkopuolelle lukuunottamatta kohtia 17, 18 ja 22.

Tiedustelu koskee yritysten harjoittamaa yritystoimintaa Suomessa. Ulkomaan projekteja tai ulkomaan toimintaa ei oteta mukaan.

Työvoimakustannustiedot ilmoitetaan **maksuperiaatteen** mukaan eli vuonna 1992 toteutuneiden, maksettujen kustannusten mukaan.

Toinen yleinen periaate on, että kustannukset ilmoitetaan **nettomääräisinä** eli yrityksen saamat maksunpalautukset, hyvitykset yms. erät vähennetään bruttomenoista.

- 1 Mikäli **tilikausi** ei ole sama kuin kalenterivuosi, voidaan liikevaihto- ja jalostusarvotiedot ilmoittaa tilikauden mukaisina. Palkka- ja työvoimakustannustiedot tulisi kuitenkin ilmoittaa aina kalenterivuodelta.
- 2 **Jalostusarvo** lasketaan lisäämällä käyttökatteeseen (mukaanluettuna vaihto-omaisuuden arvostusvarauksen muutos) palkat, sosiaalikulut ja korkotuotot sekä vähentämällä korkomenot.
- 3 Henkilökuntaan luetaan kaikki yritykseen mainittuina ajankohtina **työsuhteessa olleet henkilöt**. Mukaan luetaan sekä vakinaisessa että tilapäisessä työsuhteessa olleet, samoin sekä kokoaikaisessa että osa-aikaisessa työsuhteessa olleet. Lukumäärään luetaan myös mainittuina ajankohtina lomautettuina tai muusta syystä työstä poissaolleet. Mikäli näistä rajauksista poiketaan, on se otettava huomioon annetuissa tiedoissa ja ilmoitettava tiedustelulomakkeella.

Henkilökunnan määrää sekä palkka- ja työvoimakustannuksia koskevien tietojen tulisi koskea samaa henkilöjoukkoa.

- 4 **Ennakonpidätyksen alaisiin palkkoihin** luetaan yrityksen varsinainen palkkasumma eli tehdyltä työajalta maksetut palkat (välittömät palkat) ja muun kuin tehdyn työajan palkat (välilliset palkat). Siihen luetaan myös luontoisedut ennakonpidätysarvoon. Myös ylimmän johdon palkat sisältyvät palkkasummaan. Palkkoihin ei lueta kuitenkaan kustannusten

korvauksia (esim. matka- tai ateriakorvauksia tai päivärahoja) eikä lakisääteisiä tai vapaaehtoisia sosiaali- tai muita vakuutusmaksuja.

- 5 **Tehdyltä työajalta maksettuihin rahapalkkoihin** luetaan sekä säännölliseltä että lisä- ja ylityöajalta maksetut palkat mahdollisine vuorotyö- ja olosuhdelisineen sekä yli- ja sunnuntaityökorotuksineen. Palkkojen provisio-osat luetaan myös mukaan. Tulospalkkioita ja muita tulosperusteisia eräiä ei sisällytetä tehdyn työajan palkkoihin vaan ne ilmoitetaan erikseen kohdassa 6. Myöskään työajan lyhentämisen johdosta maksettua korvauksia (mm. pekkasvapaiden korvauksia ja vuorovapaakorvauksia) ei tässä lueta tehdyn työajan palkkoihin, vaan ne ilmoitetaan kohdassa 10. Vuosiloman ja sairauden ym. poissaolojen ajalta maksettuja palkkoja ei myöskään ilmoiteta tässä, vaan erikseen muun kuin tehdyn työajan palkkojen alla.

Luontoisedut (mm. asunto-, auto- ja ravintoetu) ilmoitetaan erikseen ennakonpidätysarvon suuruksina.

- 6 **Tulospalkkioihin** luetaan sellaiset tulosperusteiset erät, joita ei lueta palkkio- tai suorituspalkkoiksi ja jotka ovat varsinaisia palkkaustapoja täydentäviä lisäpalkkoja. Tulospalkkiot ja muut tulosperusteiset erät ovat palkansaajalle maksettuja suorituksia, jotka perustuvat taloudellisiin tunnuslukuihin, tuottavuuden kehitykseen ja muihin tulospalkkioihin, jotka ovat sidoksissa yrityksessä asetettuihin kehitystavoitteisiin.

- 7 **Tehtyihin työtunteihin** luetaan kaikki vuoden 1992 aikana tehtyt todelliset työtunnit, mukaanluettuna yli- ja lisätyötunnit. Jos toimihenkilöiden tai kuukausipalkkaisten työntekijöiden työtunteja tai poissaolotunteja ei ole yrityksessä tarkasti rekisteröity, voidaan ne arvioida esim. seuraavalla kaavalla:

Vuoden 1992 säännölliset työtunnit + Ylityötunnit - Arvioidut poissaolotunnit = Tehdyt työtunnit. Toimihenkilöillä, joiden säännöllinen viikkotyöaika oli 37,5 h, oli säännöllinen vuosityöaika 1717,5 h ja toimihenkilöillä, joiden viikkotyöaika oli 40 h, oli säännöllinen vuosityöaika 1732 h, jos henkilön vuosiloman pituus oli 5 viikkoa.

- 8 **Vuosilomapalkkoihin ja -korvauksiin** luetaan vuosilomalain ja työehto- tai lomapalkkasopimuksen mukaiset vuosiloma-ajan palkat ja vuosilomakorvaukset, jotka on maksettu vuoden 1992 aikana.

- 9 **Lomaltapaluurahat** ilmoitetaan mahdollisuuksien mukaan erikseen niin, etteivät ne sisälly vuosilomapalkkoihin. Jos lomaltapaluuraha on vaihdettu vapaaseen, luetaan annettujen vapaapäivien palkka kohtaan 10.

- 10 Tiedot annetaan mahdollisuuksien mukaan **joko yhtenä summana tai jaoteltuna alaryhmiin**. **Vapaapäiväpalkkoihin** luetaan työajan lyhentämisen johdosta maksetut ansionmenetyksen korvaukset, arki- ja juhlapyhien korvaukset, palvelusajan perusteella annettujen vapaapäivien palkat sekä henkilökohtaisilla ja yhteiskunnallisilla perusteilla annettujen työehtosopimuksen mukaisten vapaapäivien palkat.

Työajan lyhentämisen johdosta maksettuihin ansionmenetyksen korvauksiin luetaan ns. pekkasvapaiden palkat tai työajan lyhennyslisät, vaikka ne esim. alan palkkatilastoinnissa luettaisiinkin tehdyn työajan palkkoihin.

- 11 **Sairaus-, äitiys- ja tapaturma-ajan palkkoihin** luetaan paitsi henkilön omalta sairaus- tai tapaturma-ajalta maksetut palkat myös lääkärintarkastusten ja sairaan lapsen hoidon ajalta maksetut palkat tai ansionmenetyksen korvaukset. Palkat ilmoitetaan nettomääräisinä, jolloin niistä on vähennetty työnantajan saamat maksun palautukset sairaus- tai tapaturmavakuutuslain nojalla. Näihin palkkoihin luetaan myös työnantajan suorittamat kannatusmaksut mahdolliselle sairauskassalle siltä osin kuin ne vastaavat sairausajan palkkaa.

- 12 **Muut palkkaerät** ilmoitetaan mahdollisuuksien mukaan **joko yhtenä summana tai eriteltynä alaryhmiin**. Koulutusajan palkkoihin luetaan koulutuksessaoloajalta maksetut ansionmenetyksen korvaukset. Palvelusvuosikorvauksiin luetaan palvelusajan perusteella maksetut korvaukset tai lisät silloin, kun ne maksetaan erillisenä korvauksena, jolloin korvausta ei sisällytetä tehdyn työajan palkkaan ja johon ei liity annettavaa vapaata tai vapaapäiviä. Muihin palkkaeriin luetaan mm. matkustusajalta maksetut ansionmenetyksen korvaukset sekä irtisanomisajan palkat siltä osin kuin maksettua palkkaa tai korvausta ei vastaa työssäolo sekä muut kuin edellä luetellut palkkaerät, jotka ovat ennakonpidätyksen alaista palkkaa.

- 13 **Eläkemaksuista** ilmoitetaan vuoden 1992 aikana maksetut todelliset TEL-, LEL- ja TaEL-maksut eli ennakko- ja lisämaksujen summa vähennettynä saaduilla maksuhyvityksillä, vaikka yrityksellä olisikin tiedossa, että em. maksut poikkeavat ko. vuoden lopullisesta maksusta. Mahdollisia viivästyskorkoja, jotka ovat aiheutuneet sovitun maksuajan kohdan laiminlyönnistä, ei lasketa mukaan. Eläkemaksut ilmoitetaan mikäli mahdollista eriteltynä lakisääteisiin ja lisäeläkkeisiin sekä yrityksen suoraan maksamiin eläkkeisiin (esim. yrityksen oman eläkesäännön tai huoltoapulain 5 §:n mukaisiin eläkkeisiin).

Eläkemaksuihin luetaan myös eläkesäätiölle tai eläkekassalle vuonna 1992 maksetut todelliset kannatusmaksut (myös esim. vastuuvajauksen kattamiseksi perityt lisämaksut).

- 14 **Tapaturmavakuutusmaksuihin** luetaan lakisääteisten maksujen lisäksi myös yrityksen mahdollisen omavastuun perusteella maksamat tapaturmakorvaukset.

- 15 Yrityksen maksamia **sosiaaliturvamaksua** (johon sisältyvät kansaneläkemaksu ja sairausvakuutusmaksu), **työttömyysvakuutusmaksua** ja **ryhmähenkivakuutusmaksua** ei tarvitse välttämättä ilmoittaa, koska ko. maksut olivat vuonna 1992 kaikille yrityksille samat.

- 16 **Muihin vakuutusmaksuihin** luetaan kaikki muut työnantajan henkilökunnalleen ottamat vakuutukset, kuten vapaa-ajan tapaturmavakuutuk-

set, vapaaehtoiset henkivakuutukset, työterveyshuoltoa korvaavat vakuutukset ja vastuuvakuutukset.

- 17 **Työterveyshuollon** kustannuksiin luetaan sekä lakisääteiset että vapaaehtoiset työterveyshuollon kustannukset nettomääräisinä eli vähennettynä Kansaneläkelaitokselta saaduilla maksun palautuksilla. Näihin luetaan myös yrityksen oman työterveyshuoltohenkilöstön palkka- ja työvoimakustannukset samoin kuin yrityksen ostamien työterveyspalveluiden nettokustannukset. Sairauskassalle suoritettut muut kuin sairausajan palkkaa vastaavat erät ilmoitetaan niinkään tässä kohdassa.

- 18 **Työpaikkaruokailun** kustannuksiin luetaan työnantajan ylläpitämän ruokalan tai kahvion kustannukset mukaanluettuna ruokalahenkilökunnan palkka- ja työvoimakustannukset sekä ruoka- ja virvoketarjoilun kustannukset ja lounasseteleiden tai vastaavien hankintakustannukset. Kustannukset ilmoitetaan nettomääräisinä.

- 19 **Työpaikkakuljetusten** kustannuksiin luetaan yrityksen toimesta järjestettyjen päivittäisten, kiinteään työpaikkaan suuntautuvien kuljetusten nettokustannukset. Näihin luetaan myös palkansaaajien autoeduista yritykselle aiheutuvat kustannukset. Ellei todellisia kustannuksia ole tiedossa, voidaan tässä käyttää autoetujen kustannusten arviointiperusteena sopimuksen mukaisia kolmen vuoden leasing-hintoja.

- 20 **Työvaatteiden** kustannuksiin luetaan työnantajan hankkimien suoja-pukujen, sade-pukujen ja muiden työvaatteiden kustannukset.

- 21 **Asumisen tukemisen** kustannuksiin luetaan yrityksen omistamista asunnoista, asuntoalueista ja yleisistä tiloista (esim. kirjastoista) aiheutuneet käyttö- ja ylläpitokustannukset (mm. huoltoyhtiön kustannukset).

Näihin kustannuksiin luetaan myös henkilöstön vuokra-asumisen tukemisesta aiheutuneet nettokustannukset, jolloin yrityksen päävuokralaisena maksamista yhtiövastikkeista ja muista kuluista vähennetään työntekijöiden maksamat vuokrat. Yrityksen omistaman, vuokralle annetun asunnon pääomakustannuksia ei oteta mukaan.

- 22 **Koulutuskustannuksiin** luetaan kurssi- ja koulutusmaksut sekä oman koulutushenkilöstön palkka- ja työvoimakustannukset. Näihin luetaan myös yrityksen oman ammattikoulun tai -opiston aiheuttamat nettokustannukset.

- 23 **Muihin henkilöstöetuuksiin** luetaan mm. lastenhoitojärjestelyistä, henkilökuntalehdistä, henkilöstön kerho-, loma- ja virkistystoiminnasta, lomamökeistä, kulttuuritoiminnasta yms. aiheutuneet nettokustannukset.

LIITE 3. Muistutuskirje

ELINKEINOELÄMÄN TUTKIMUSLAITOS (ETLA) NÄRINGSLIVETS FORSKNING SINSTITUT

LÖNNROTINKATU 4 B 00120 HELSINKI
LÖNNROTSGATAN 4 B 00120 HELSINGFORS

PUH. 609 900 TEL. TELEFAX 601 753

Arvoisa vastaanottaja!

Elinkeinoelämän Tutkimuslaitos tekee parhaillaan tutkimusta yritysten työvoimakustannuksista vuodelta 1992. Lähetimme Teille tiedustelulomakkeen maaliskuun alkupuolella. Koska emme ole vielä saaneet vastaustanne, toivomme Teidän lähettävän oman vastauksenne 5.5.1993 mennessä.

Mikäli tiedusteluun vastaaminen määräajassa ei ole ollut mahdollista, olemme pyydettyä myöntäneet lisää aikaa. Jos olette jo ehtineet lähettää oman vastauksenne, on tämä vastauspyyntö aiheeton.

Jokaisen tutkimuksessa mukana olevan yrityksen vastaus on tärkeä, jotta tutkimuksen tulokset muodostuisivat luotettaviksi. Suomessa tämä tutkimus on ainoa käytettävissä oleva tietolähde yritysten todellisista työvoimakustannuksista ja niiden rakenteesta.

Käsillä oleva tutkimus on erityisen ajankohtainen juuri nyt, kun taloudellisen laman myötä paineet ovat kasvaneet nimenomaan välillisten työvoimakustannusten alentamiseen. Näistä kustannuksista tarvitsevat tosiasiatietoja myös tutkimushankkeen toimeksiantajat Liiketyöntantajain Keskusliitto LTK sekä Teollisuuden ja Työntantajain Keskusliitto TT.

Toivomme saavamme myös Teidän yritystänne koskevat tiedot. Lähetämme uuden lomakkeen ja odotamme vastaustanne **5.5.1993 mennessä**. Oheisena seuraa maksuton palautuskirjekuori.

Tutkimukseen osallistuvat yritykset saavat palautteena **omaa toimialaa koskevat tiedot**. Tutkimuksesta laaditaan myös erillinen julkaisu.

Tutkimusta koskeviin tiedusteluihin vastaa Juhapekka Suutarinen (LTK 90-1728 3264 tai ETLA 90-609900).

Helsingissä huhtikuun 21. päivänä 1993

ELINKEINOELÄMÄN TUTKIMUSLAITOS

Pentti Vartia
Toimitusjohtaja

LÄHDELUETTELO

ETLA, Elinkeinoelämän Tutkimuslaitos, Suhdanne 1993/4, Vammala 1993.

Jonninen, Pentti, Teollisuuden välilliset työvoimakustannukset vuonna 1988, Elinkeinoelämän Tutkimuslaitos, sarja B:61, Helsinki 1989.

Kokko, Hannu, Kaupan välilliset työvoimakustannukset vuonna 1974. Helsingin yliopiston osuustoimintaopin laitoksen monistesarja 2/77, Helsinki 1977.

Kokko, Hannu, Majoitus- ja ravitsemisalalan välilliset työvoimakustannukset vuonna 1976, Matkailun edistämiskeskus A:13, Helsinki 1978.

Laurinkari, Juhani, Kaupan toimialan yritysten välilliset työvoimakustannukset vuonna 1981, Helsingin yliopiston osuustoimintaopin laitos, Helsinki 1983.

LTK, Liiketyönantajain Keskusliitto LTK, Teema-julkaisu: Pankkialan välilliset työvoimakustannukset vuonna 1991, joulukuu 1992.

LTK, Liiketyönantajain Keskusliitto LTK, Teema-julkaisu: Ajankäyttö, toukokuu 1993.

Paukkunen, Leo, Teollisuuden sosiaalitoiminta toisen maailmansodan jälkeen, Taloudellisen Tutkimuskeskus, sarja AI, Vaasa 1955.

Paukkunen, Leo, Sosiaalitoiminta ja sen kustannukset Suomen teollisuudessa, Taloudellinen Tutkimuskeskus, sarja AVI, Helsinki 1964.

Paukkunen, Leo, Teollisuuden välilliset työvoimakustannukset vuosina 1946, 1952, 1961 ja 1965, Taloudellinen Tutkimuskeskus, sarja B15, Helsinki 1967.

Rantala, Vesa, Valtionhallinnon työvoimakustannukset vuosina 1968–1980, Valtion työmarkkinalaitoksen julkaisuja 5, Helsinki 1982.

Saukkonen, Seppo, Työn hinta, Yritysten työvoimakustannukset 1992–1994, Elinkeinoelämän Tutkimuslaitos, sarja B:88, Helsinki 1994.

Sihtola, Kari, Teollisuuden välilliset työvoimakustannukset v. 1970, Elinkeinoelämän Tutkimuslaitos, sarja A:1, Helsinki 1972.

Sihtola, Kari, Teollisuuden välilliset työvoimakustannukset vuonna 1973 sekä arvioita niiden kehityksestä vuosina 1974–1976, Elinkeinoelämän Tutkimuslaitos, sarja B:11, Helsinki 1975.

Sihtola, Kari, Yksikkötyökustannusten kansainvälinen vertailu, Elinkeinoelämän Tutkimuslaitos, sarja B:19, Helsinki 1978.

Sihtola, Kari, Teollisuuden työvoimakustannusten taso ja rakenne vuonna 1977 sekä arvioida niiden kehityksestä vuosina 1978–1980, Elinkeinoelämän Tutkimuslaitos, sarja B:20, Helsinki 1979.

Sihtola, Kari, Katsaus välillisten työvoimakustannusten käsitteisiin ja teorian muodostukseen, Elinkeinoelämän Tutkimuslaitos, sarja C:29, Helsinki 1984.

SAF, Svenska Arbetsgivareföreningen, Wages and total labour costs for workers, International survey 1981–1991 – preliminary results for 1992, Stockholm 1993.

TT, Teollisuuden ja Työnantajain Keskusliitto, Työaikakatsaus 1993.

Tilastokeskus, Kuntasektorin työvoimakustannukset 1990, Tilastokeskuksen tutkimuksia 194, Helsinki 1992.

Tuurna, Sami, Teollisuuden välilliset työvoimakustannukset 1982, Elinkeinoelämän Tutkimuslaitos, sarja B:40, Helsinki 1985.

U.S. Department of Labor, International Comparisons of Hourly Compensation Costs for Production Workers in Manufacturing 1975–1990, 1991 (moniste).

Valtion työmarkkinalaitos, Valtionhallinnon työvoimakustannustutkimus vuodelta 1990, Helsinki 1992.

ELINKEINOELÄMÄN TUTKIMUSLAITOS (ETLA)
THE RESEARCH INSTITUTE OF THE FINNISH ECONOMY
LÖNNROTINKATU 4 B, SF-00120 HELSINKI

Puh./Tel. (90) 609 900
Int. 358-0-609 900

Telefax (90) 601 753
Int. 358-0-601 753

KESKUSTELUAIHEITA - DISCUSSION PAPERS ISSN 0781-6847

- No 451 AIJA LEIPONEN, Henkinen pääoma ja talouskasvu - Suomi ja muut OECD-maat empiirissä vertailuissa. 24.09.1993. 60 s.
- No 452 ARIMONONEN, Metsänkorjaamiseen erikoistuneen konepajateollisuuden kansallinen kilpailukyky ja teollinen tulevaisuus Suomessa. 08.10.1993. 53 s.
- No 453 KARI ALHO, An Assessment of the Economic Consequences of EC Enlargement: The Case of Finland. 03.11.1993. 26 p.
- No 454 PAULA HIETA, Energiatoimialan kehitys Suomessa. 23.11.1993. 31 s.
- No 455 JARI HYVÄRINEN, Alueellinen kilpailukyky Suomen itäisellä rannikkoseudulla, Pietaris-
sa ja Virossa. 03.12.1993. 105 s.
- No 456 MARKUS TAMMINEN, Sähkön siirron ja jakelun tekniikka. 15.12.1993. 37 s.
- No 457 MIKA WIDGRÉN, Voting Power and Decision Making Control in the Council of Ministers
Before and After the Enlargement of the EC. 16.12.1993. 38 p.
- No 458 JUSSI RAUMOLIN, Ahlström: Shift from Forest Products Company to Environmental
Technology. 27.12.1993. 15 p.
- No 459 MARIA KALOINEN, Suomen kilpailuetu Venäjän transitoliikenteessä. 27.12.1993. 62 s.
- No 460 PER HEUM - PEKKA YLÄ-ANTTILA, The Internationalization of Industrial Firms -
Foreign Production and Domestic Welfare in Finland, Norway and Sweden. 28.12.1993.
18 p.
- No 461 JUKKA LASSILA, Tax Policies under Central and Local Wage Bargaining. 31.12.1993.
18 p.
- No 462 RISTO PENTTINEN, Summary of the Critique on Porter's Diamond Model. Porter's
Diamond Model Modified to Suit the Finnish Paper and Board Machine Industry.
11.01.1994. 82 s.
- No 463 JUHA KETTUNEN, Suomen teollisuuden palkkarakenteen muutos 1980-luvulla.
14.01.1994. 17 s.

- No 464 SEPPO SAUKKONEN, Työn hinta, Elintarviketeollisuuden työvoimakustannukset 1992-1994. 53 s.
- No 465 SEPPO SAUKKONEN, Työn hinta, Tekstiili- ja vaatetusteollisuuden työvoimakustannukset 1992-1994. 45 s.
- No 466 SEPPO SAUKKONEN, Työn hinta, Metsäteollisuuden työvoimakustannukset 1992-1994. 53 s.
- No 467 SEPPO SAUKKONEN, Työn hinta, Graafisen teollisuuden työvoimakustannukset 1992-1994.
- No 468 SEPPO SAUKKONEN, Työn hinta, Kemian- ja rakennusaineteollisuuden työvoimakustannukset 1992-1994. 51 s.
- No 469 SEPPO SAUKKONEN, Työn hinta, Metalliteollisuuden työvoimakustannukset 1992-1994. 53 s.
- No 470 SEPPO SAUKKONEN, Työn hinta, Talonrakennusalan työvoimakustannukset 1992-1994.
- No 471 JUHAPEKKA SUUTARINEN, Työn hinta, Tukkukaupan työvoimakustannukset 1992-1994.
- No 472 JUHAPEKKA SUUTARINEN, Työn hinta, Vähittäiskaupan työvoimakustannukset 1992-1994.
- No 473 JUHAPEKKA SUUTARINEN, Työn hinta, Autoalan työvoimakustannukset 1992-1994.
- No 474 JUHAPEKKA SUUTARINEN, Työn hinta, Majoitus- ja ravitsemisalan työvoimakustannukset 1992-1994.
- No 475 SONJA SAASTAMOINEN, Kotimaisen sähkömoottoriteollisuuden kilpailukyky. 26.01.1994. 42 s.
- No 476 PASI AHDE, ETLAn ennustejärjestelmän panos-tuotoskehikko. 31.01.1994. 60 s.
- No 477 SYNNÖVE VUORI, Yritysten ja toimialojen väliset teknologiakytkennät Suomen teollisuudessa. 31.01.1994. 41 s.
- No 478 OLLI TAHVONEN, CO₂ TAXATION AND DYNAMICS OF FOSSIL FUEL PRICES. 31.01.1994. 31 p.

Elinkeinoelämän Tutkimuslaitoksen julkaisemat "Keskusteluaiheet" ovat raportteja alustavista tutkimustuloksista ja väliraportteja tekeillä olevista tutkimuksista. Tässä sarjassa julkaistuja monisteita on rajoitetusti saatavissa ETLAn kirjastosta tai ao. tutkijalta.

Papers in this series are reports on preliminary research results and on studies in progress; they can be obtained, on request, by the author's permission.